

# informator

KURSY



Uniwersytet Opolski Wydział Teologiczny



Uniwersytet Opolski  
Wydział Teologiczny

# informator

## KURSY

Opracowanie:

ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki – Pełnomocnik  
Dziekana WT UO ds. Studiów Podyplomowych i Kursów,  
Kierownik Studiów Doktoranckich Nauk Teologicznych

Skład, grafika, DTP:

Urszula Mazurowska, kolor-koncept.pl

© by Dariusz Klejnowski-Różycki

ISBN: 978-83-943476-2-8

Wydawnictwo SEKO

Gliwice 01.09.2016

**Dane teleadresowe:**

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego

ul. Drzymały 1A

45-342 Opole

(wejście od parkingu)

tel. +48 77 442 37 67, +48 77 442 37 68

fax. +48 77 454 93 84

e-mail: [dziekanatwt@uni.opole.pl](mailto:dziekanatwt@uni.opole.pl)

<http://wt.uni.opole.pl/>

(informacje o kursach są w zakładce „kandydat”)

## Po co i dla kogo są kursy?

Kursy to świetna propozycja dla pasjonatów danej dziedziny, a także dla osób zainteresowanych proponowaną tematyką, pragnących poznać jej podstawy albo pogłębić dotychczasową wiedzę. Mają „lekką formułę” w porównaniu do studiów podyplomowych i nie są obwarowane różnymi ograniczeniami. Praktycznie na kurs może zapisać się każdy: i licealista, i emeryt, i profesor i fryzjerka. Kursy są dla każdego i w tym tkwi ich siła!

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego ma już wieloletnie doświadczenie w proponowaniu ustawicznego kształcenia, jakim są m.in. studia podyplomowe i kursy. Dzięki doskonale przygotowanej kadrze, wygodnym pomieszczeniom wykładowym i infrastrukturze kursy stają się miejscem spotkań ciekawych ludzi, którzy nie tylko dowiadują się nowych rzeczy w danym przedmiocie, nie tylko poznają najnowsze trendy i aktualną literaturę, nie tylko ćwiczą nowe umiejętności, ale spotykają innych pasjonatów, pełnych życiowej energii i ciekawości złożonego świata teologii, religii, kultur, sztuki. Na kursach tworzą się nowe więzi. Kursy są miejscem dialogu, zadawania trudnych pytań, które nie mają szans wybrzmieć w innych warunkach. Jest to dobra oferta także dla młodzieży i osób, które nie ukończyły studiów wyższych, przez co nie mogą brać udziału w studiach podyplomowych. Kursy są tą formą działalności uczelni wyższej, w której wychodzi ona ze swojej ofertą edukacyjno-badawczą niejako „na zewnątrz” swojego środowiska, udostępniając całe swoje zaplecze dydaktyczne, badawcze, infrastruktury i fachowców z różnych dziedzin, praktycznie każdemu zainteresowanemu bez ograniczeń.

Celem kursów jest doskonalenie, stąd też kursy są nazywane „doskonalącymi”, czy „doksztalającymi”. Ponadto ich celem jest podnoszenie kwalifikacji zawodowych i naukowych, poszerzanie wiadomości potrzebnych do wykonywania zawodu (teologa, katechety, duszpasterskich, muzycznych, negocjacyjnych itd.), aktualizacja wiedzy w związku z rozwojem nauki, nabycie kompetencji dostosowanych do aktualnych i przyszłych wymagań pracodawców. Na kurs można się zapisać po prostu dla przyjemności, z potrzeby poznawania czegoś nowego.

Kursy na WT UO funkcjonują w oparciu o „Regulamin prowadzenia kursów w Uniwersytecie Opolskim” z dn. 14.01.2014





z późniejszymi zmianami. Dokument ten jest dostępny na stronie [www.uni.opole.pl](http://www.uni.opole.pl) w zakładce uczelnia > akty prawne > zarządzenia rektora.

Kursy mogą być jedno-, dwu, trzy- a nawet czterosemestralne, zależnie od kursu i konkretnej jego edycji. Niniejszy Informator nie stanowi kompletnej propozycji kursów, gdyż mogą one ciągle powstawać, być modyfikowane, zależnie od potrzeb. Jest jedynie propozycją zachęty, przedsmakiem pełnej oferty, która jest na bieżąco publikowana w Internecie.

Powstawanie i zanikanie konkretnych ofert kursów jest rzeczywistością żywą i dynamiczną. Tworząc kursy jako Wydział Teologiczny UO reagujemy na docierające do nas sygnały związane z aktualnymi potrzebami. Dlatego na naszym Wydziale pojawiają się także inne kursy, nie opisane w niniejszym „Informatorze”, który ma być jedynie inspiracją do uczestnictwa w nich. Zarówno kadra naukowo-dydaktyczna, jak i doktoranci ze studentami są zaproszeni do tworzenia aktualnej oferty kursów na naszym dobrym Wydziale.

### **Jak można znaleźć aktualne informacje o kursach?**

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego proponuje różne kursy w różnym czasie. Aby poznać aktualną ofertę należy zajrzeć na stronę [www.wt.uni.opole.pl](http://www.wt.uni.opole.pl), zadzwonić albo napisać maila do Dziekanatu. Można też nas odwiedzić osobiście: Wydział Teologiczny UO jest gościnny i otwarty. Dane teleadresowe można znaleźć na stronie redakcyjnej niniejszego Informatora.

### **Odpłatności**

Kursy i studia podyplomowe – według ustawy – są płatne. Każdy kurs jest kalkulowany zależnie od liczby osób: zazwyczaj im więcej osób zapisze się na kurs – tym kurs jest tańszy. Konkretnie ceny aktualnych kursów można znaleźć na stronie [www.wt.uni.opole.pl](http://www.wt.uni.opole.pl).

Pieniądże należy w określonych w każdym kursie terminach na: Uniwersytet Opolski, Pl. Kopernika 11 a, 45-040 Opole Konto PL 09 1090 2138 0000 0005 5600 0043. W tytule trzeba wpisać swoje imię i nazwisko, nazwę kursu, za który jest opłata, można dodać także skrót wydziału; czyli np. Jan Kowalski, Kurs Mistyka islamu, WT UO.

## **Wymagane dokumenty**

Aby zapisać się na kurs należy złożyć następujące dokumenty, bądź osobiście do Dziekanatu lub osoby zajmującej się obsługą administracyjną danego kursu, bądź też przesać pocztą na adres WT UO.

- 1) Formularz zgłoszeniowy na kurs (można pobrać ze strony www lub skopiować z niniejszego Informatora i wypełnić)
- 2) CV, czyli życiorys
- 3) Ksero dowodu osobistego
- 4) Potwierdzenie wpłaty za kurs
- 5) Umowa o warunkach odpłatności za kurs zazwyczaj bywa wypełniana i podpisywana na pierwszych zajęciach.



## **Zajęcia, czyli wykłady, warsztaty, ćwiczenia, konwersatoria...**

Zajęcia są organizowane zasadniczo w budynkach Wydziału Teologicznego UO, ale także – zależnie od kursu - w Międzydiecezjalnym Wyższym Seminarium Duchownym w Opolu, jak również na wyjazdowych plenerach.

W przerwach między zajęciami organizowany jest catering ze smacznymi i niedrogimi daniami. Organizacja cateringu zazwyczaj zależy od starosty wybieranego w grupie kursantów.

## **Organizacja kursu**

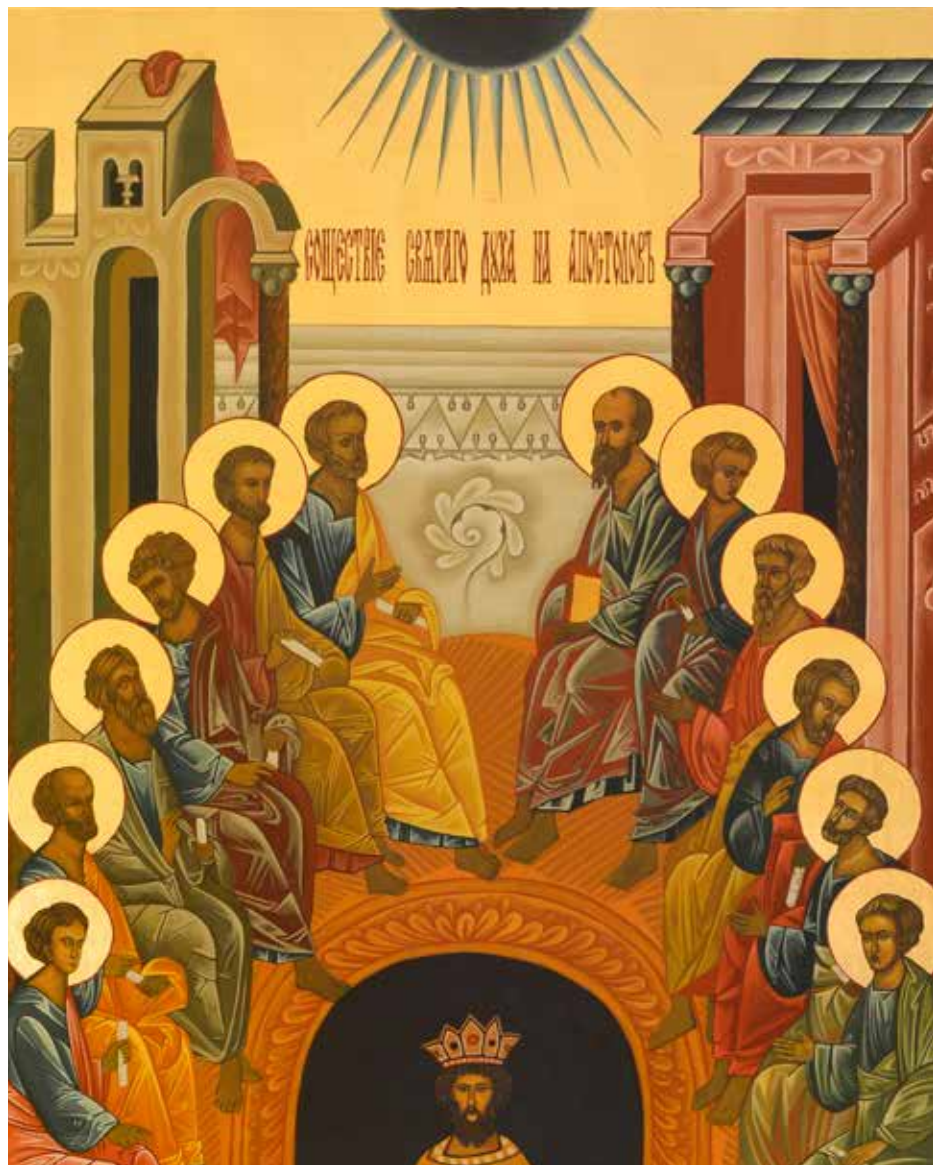
Każdy kurs ma swojego kierownika kursu, czyli osobę odpowiedzialną za całość danego kursu, opracowanie programu, rozwiązywanie problemów. Ponadto każdy kurs ma osobę odpowiedzialną za obsługę administracyjną kursu, która kontaktuje się z kursantami w sprawach dokumentacji, organizacji, przygotowuje rozliczenia. Z tą osobą zazwyczaj kursant ma pierwszy kontakt.



### **Świadectwo ukończenia kursu**

Każdy uczestnik kursu, który zrealizował program przewidziany w planie kształcenia, złożył egzaminy przewidziane programem oraz złożył pracę końcową lub egzamin końcowy, jeśli program kursu to przewiduje, otrzymuje świadectwo ukończenia kursu, wydane przez Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego. Świadectwo takie poświadcza kompetencje zdobyte poprzez uczestnictwo w danym kursie.





## **Teologia ikony z elementami ikonopisarstwa**





Ikona przeżywa swój renesans. Nie tylko sama służy do modlitwy, ale już sam jej proces powstawania jest modlitwą. W ikonie wszystko podporządkowane jest teologii. Przede wszystkim proces jej powstawania jest wysiłkiem człowieka do takiego przekształcenia świata materii, aby świat został „uchrystusowany”, przbóstwiony. Dlatego ikonograf używa materii nieożywionej (kredy, pigmentów uzyskiwanych z minerałów, skał, kolorowych ziem, złota) oraz ożywionej (drewno, kleje ze skóry królika i pęcherzy jesiota, płótna), aby tę materię przekształcić w oblicze Boga, ukazać w materii jej ostateczny cel. Taki sposób kontemplowania materii, wyłaniający z niej oblicze Boga, pozwala człowiekowi „widzieć wszystko w Chrystusie”, który stał się częścią materii, którego ciało złożone jest z tej samej materii, co gwiazdy, trawa, skały i każdy człowiek. Stąd technologia tworzenia ikony w całości przesycona jest kosmiczną symboliką.

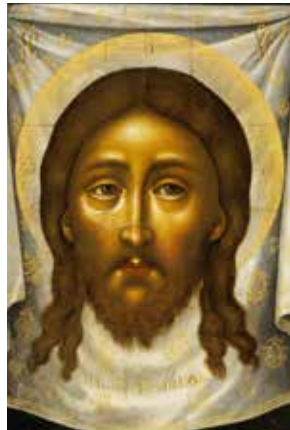
Deska, na której malowana jest ikona, swoją symboliką odwołuje się do rajskiego drzewa życia oraz do „drzewa, na którym zawisło Zbawienie świata”. Na deskę naklejane jest płótno, które przypomina nam płótno Świętego Mandylionu, który ma moc uzdrawiania. Stąd ikona, ze względu na związek z Osobą Jezusa Chrystusa zawsze będzie miała aspekt terapeutyczny. Na przyklejone płótno nakłada się w odpowiedni sposób 12 warstw tzw. lewkasu (zaprawy kredowo-klejowej) według „Rytułu ikonopisarskiego”. Liczba ta symbolicznie nam ma przypominać 12 pokoleń Izraela, oraz Apostołów, na których zbudowany jest Kościół.

Kształt deski ikony jest charakterystyczny: zazwyczaj z tego samego drewna utworzone jest niejako obramowanie (nazywane polem). Płaszczyzna wewnątrz tego obramowania nazywana jest „kowczegiem” czyli Arką, miejscem świętym, tabernaculum, na którym przedstawia się Oblicze Boże. Wymiary niektórych ikon (tzw. patronackich) są określone przez wielkość noworodka. Jeśli np. nowonarodzony Piotr ma 51 cm wzrostu, to ikona Św. Piotra napisana dla niego będzie miała 51 cm wysokości (czasem też brana jest pod uwagę szerokość ramion).

Następnie rylcem wyżłabia się w ikonie rysunek, „pisze” się kształty przedstawianego misterium. Na wyszlifowaną zaprawę nakleja się różnymi technikami złoto, które uważa się nie za kolor, ale za światło, ponieważ postać święta cała jest zanurzona w Bożej Światłości. Złoto (w 24-karatowych

płatkach) nakleja się bądź na „mixture” (wytrawę ze szlachetnych żywic), uzyskuje się wtedy efekt matowy; bądź też na charakterystyczną glinę wydobywaną w Armenii (wtedy można złoto polerować kamieniem agatu lub zębem wilka). Inne metale można zabezpieczać szelakiem (odchodami cejlońskich mszyc rozpuszczonymi w spirytusie).

Farbę uzyskuje się ze zmieszania naturalnego pigmentu (ziem, minerałów) z żółtkiem jajka, winem mszalnym, olejkami goździkowym. Uzyskuje się w ten sposób tzw. temperę jajeczną. Technika malowania jest odwrotna niż zazwyczaj w malarstwie olejnym: wydobywa się światło z ciemnych barw przechodząc do coraz jaśniejszych. Ikona zasadniczo nie ma światłocienia, blask postaci „bije od wewnątrz”, jest obrazem świętości.



Ikona zostaje opisana za pomocą liter, skrótów, aby jednoznacznie określić przedstawione osoby i podkreślić związek słowa i obrazu. Ikonografowie zwracają uwagę na fakt, że „Słowo, które stało się ciałem” jest jednocześnie i nie w mniejszym stopniu) „Obrazem Boga Niewidzialnego”.

Uwieńczeniem ikony jest poświęcenie jej przez kapłana. Według średniowiecznego rytuału ikona powinna znajdować się na ołtarzu, na którym jest sprawowana Eucharystia przez 40 dni, po czym następuje bardzo uroczysty obrzęd jej poświęcenia. A ikonograf jest pierwszym, który powinien oddać pokłon Bogu przedstawionemu w ikonie.

Kursanci poznają zarówno teologię, jak i tajniki powstawania ikony, tworząc sami ikony według bizantyjskich, średniowiecznych wzorców i procedur. Niektóre edycje są plenerowe z uczestnictwem studentów i wykładowców Śląskiej Szkoły Ikonograficznej ([www.ssi.edu.pl](http://www.ssi.edu.pl)).

Kurs „Teologia ikony z elementami ikonopisarstwa” kładzie szczególny nacisk na teologię, ponieważ ikona nie może ograniczać się do pewnej techniki malarskiej, ale pragnie być ekspresją wiary. Stąd też w ciągu wieków wypracowany został kanon ikonopisarstwa, czyli przemyślana, uznana za najbardziej odpowiednią, forma wyrażania tego, w co wierzy Kościół. Podobnie jak śpiew gregoriański jest muzyką własną Kościoła rzymskiego, tak ikona jest własną formą wizualnego przekazu wiary Kościoła bizantyjskiego. Tak jednak, jak śpiewem gregoriańskim mogą się modlić wszyscy chrześcijanie, tak też mogą posługiwać się ikoną. Do średniowiecza,



do okresu mniej-więcej Giotta, drogi malarstwa sakralnego Wschodu i Zachodu szły wspólnym torem: zarówno na Wschodzie chrześcijańskim, jak i na Zachodzie powstawały ikony. Ich symbolika przedstawień, kolorów, ma całą swoją teorię, niejako „język”, za pomocą którego Kościół komunikuje swoją wiarę. Tego „języka” właśnie uczą się kursanci. Nie wszystkie przedstawienia mogą być ikoną: aby to rozróżnić trzeba nabyć pewnej teologicznej wrażliwości.

### **Przedmioty**

Ogólna teologia ikony  
Teologia ikonostasu  
Teologia 12 Wielkich Święt  
Teologia ikon Trójcy Świętej  
Teologia ikon Chrystusa Pana  
Teologia ikon Bogarodzicy  
Teologia wybranych ikon świętych  
Obraz w Biblii  
Podstawy rysunku i malarstwa  
Ikonopisarstwo  
Techniki pozłotnicze  
Dokumenty Kościoła o ikonografach

Zależnie od edycji kursu liczba godzin poszczególnych przedmiotów może się różnić.

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





## **Podstawy dogmatyki katolickiej**





Słowo „dogmat” potocznie źle się kojarzy, jako coś sztywnego, nie-dialogicznego, bezdyskusyjnego. Tymczasem dogmat dla katolików jest czymś związanym z prawdą o rzeczywistości, jest określeniem tego jak naprawdę skonstruowany jest kosmos i człowiek w swej najgłębszej strukturze. Nie chodzi o strukturę fizyczną, ale strukturę sensu, miłości i przeznaczenia.

Dogmat (gr. δόγμα) w sensie ścisłym jest pojęciem używany tylko w teologii chrześcijańskiej. Oznacza naukę wiary zawartą w Objawieniu, której poprawna interpretacja jest ściśle określona przez Kościół. Dogmaty są przedmiotem refleksji teologii dogmatycznej. Obecnie, ze względu na rozbieżności chrześcijaństwa, poszczególne odłamy i Kościoły różnią się w ustalonych dogmatach, jak również w rozumieniu funkcji dogmatu w nauce wiary. Dogmatycy w zasadzie to inkwizytorzy, którzy powinni umieć wskazać gdzie w danym poglądzie, filozofii, nauce jest błąd, niezgodność z tym, co wyznają chrześcijanie.

Dlatego warto się zastanowić w co wierzą katolicy. Co to znaczy być chrześcijaninem? Czy wystarczy być człowiekiem uprzejmym, miłym, nie dręczącym zwierząt i dbającym o pokój? Jakie warunki trzeba spełnić, aby móc sensownie mówić o sobie „jestem katolikiem”? Gdzie jest granica ortodoksji, czyli prawidłowej wiary? Czy wiara opiera się przede wszystkim na sentymencie? Uczuciu? Co to jest herezja, schizma, apostazja? Czym jest Nauczycielski Urząd Kościoła? A także: jak został stworzony świat, człowiek, aniołowie, szatan? Co to znaczy wierzyć w Trójcę Świętą i dlaczego Świadkowie Jehowy, czy Mormoni wytykają katolikom, że o Trójcy Świętej niczego nie ma w Biblii? Jak wierzymy w Chrystusa i na czym polega odkupienie/zbawienie? A kim jest Duch Święty tak naprawdę? Co to jest łaska i czym jest ten cały Kościół, który ciągle się miesza do polityki? Czy nie za dużo w kościele jest nabożeństw maryjnych, różańców i litanii? A sakramenty? Czy są konieczne? Czy nie można żyć w pięknej miłości bez ceremonii ślubnych w kościele? Dlaczego księża upierają się przy ślubie a potem robią problemy ze chrztem? Czy piekło i diabeł są naprawdę takie straszne? Czy nie można by ostatecznie połączyć wszystkich religii?

Na te i wiele innych pytań odpowiada kurs „Podstawy dogmatyki katolickiej” adresowany zarówno do niewierzących, jak i wierzących, tych którzy chcą sobie powtórzyć w co

wierzą, jak i tych, którzy chcą zadać pytania i zakwestionować swoją wiarę.

Kurs został pomyślany w ten sposób, aby zaprezentować podstawowe traktaty dogmatyczne wykładane na studiach teologii. Każdy taki traktat trwa jeden lub dwa semestry i zarówno klerycy, jak i świeccy adepci teologii spędzają wiele godzin na pogłębianiu wiedzy dogmatycznej proponowanej w niniejszym kursie, będącym niejako kompendium podstawowych prawd wiary. Z konieczności zatem poszczególne traktaty będą ograniczone do najbardziej palących problemów, bądź najbardziej interesujących, czy też najistotniejszych.

Dogmatyka jest nazywana „królową teologii” ponieważ moralność, modlitwa, cała aktywność chrześcijańska wynika z tego, w co wierzymy: jeżeli katolik interpretuje jakieś zachowanie jako grzeszne, to dlatego, że stoi ono w sprzeczności z prawdą o Bogu, człowieku i świecie, czyli z wiarą. Jeżeli ktoś decyduje się oddać życie za wiarę, to właśnie dlatego, że uznaje za prawdziwy taki a nie inny obraz świata. Teologia dogmatyczna jest próbą pewnego wyrażenia prawdy o rzeczywistości.

Dogmatyka na różne sposoby próbuje pokazać, że chrześcijanie mają taką wizję świata, w którym ostatecznie dobro, miłość, prawda, życie zwycięża, bez względu na to, jakie dramaty nie spotkają naszego świata i jakie choroby nie podziętkują naszych rodzin. Dogmatyka stara się ukazać, że człowiek jest utkany z miłości, że jest relacyjny, i że ma tak wielkie serce, że ostatecznie żadna rzecz nie jest w stanie tego serca wypełnić, jedynie Ten, który to serce stworzył: Pan Bóg. Jednocześnie ten Bóg jest kimś, kto przekracza nasz sposób pojmowania, co jest wyrażane w kategoriach Trójcy (jest Jeden i Troisty zarazem). Ów Bóg ma „niepokonalną słabość” do człowieka, jest w nim rozkochany do tego stopnia, że stał się człowiekiem (Jezus Chrystus). Zamanifestował swą miłość w zaskakująco radykalny sposób (śmierć na krzyżu), niszcząc jednocześnie wszystko, co nie pozwala rozkwitnąć w pełni naszemu człowieczeństwu, wszystkiemu, co je ogranicza, uśmierca i unieszczęśliwia (zmartwychwstanie). W przedziwny sposób związał się ze wspólnotą ludzi, w której jakoś się uobecnia (Kościół, sakramenty), prowadząc wszystkich i wszystko do spełnienia, którym jest On sam (zbawienie).





W historii opisywano tę wiarę w różny sposób: czasem bardziej prawniczo, innym razem bardziej poetycko, czasem symbolicznie, a czasem modlitewnie, czy przez milczenie. Credo recytowane przez katolików podczas uroczystych celebracji Eucharystii jest kompendium dogmatycznym, słowną formułą świadectwa tego, w co wierzą. Najwyższą formą świadectwa o prawdzie było dla chrześcijan męczeństwo. To właśnie święci męczennicy ostatecznie są najlepszymi „dogmatykami w praktyce”.

Niniejszy kurs będzie jedną z możliwych prób ujęcia tego, w co wierzą katolicy, za co są gotowi oddawać nawet życie.

### **Przedmioty**

Ogólne wprowadzenie do dogmatyki i teologii

Kreatologia (protologia)

Antropologia

Angelologia i satanologia Trynitologia

Chrystologia

Soteriologia

Pneumatologia

Charytologia

Eklezjologia

Mariologia

Sakramentologia

Eschatologia

Ekumenizm

Zależnie od edycji liczba godzin poszczególnych przedmiotów kursu może się różnić.

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





**Mistyka**





Ten, kto chce wejść w doświadczenie mistyczne Boga, niech się przygotuje na to, że coś w nim umrze. I to nie coś drugorzędnego, tylko coś istotnego, najukochańszego, jego wypiełgnowane „ja”. Tylko w filmach mistycy są uroczy, a ich życie pociągające. W rzeczywistości życie mistyków było nie tylko pełne trudu i bólu, ale uważani byli za ekscentryków, niezrozumiani, niejako błąkający się w ciemnościach. Jednocześnie w jakiś sposób doświadczali pewnej oczywistości Absolutu, Pełni, Boga, tak że nie zamieniliby stanu swego „obłąkania” na inne, bardziej zrozumiałe dla innych formy egzystencji. Stąd też wielu mistyków zachodnich katolickich, wschodnich jurodiwych prawosławnych, azjatyckich mistrzów zen, niejednokrotnie nie siliło się nawet na przekonywanie swych współczesnych do słuszności swojego doświadczenia, ponieważ zdawało sobie sprawę z tego, że jest to obszar otchłani niezrozumienia, niekomunikowalności, niekompatybilności, bezradności, chyba że chodziło o ratowanie życia albo sprawy, jakiej, rozeznawszy w doświadczeniu mistycznym, mieli być protagonistami.

Kurs mistyka jest adresowany z jednej strony do tych, którzy chcą poznać postaci mistyków różnych epok, a z drugiej strony do tych, którzy przeczuwają pewien głód żywszego kontaktu z Bogiem, kontaktu bardziej palącego, oddanego, żarliwego, czy nawet wyłącznego. Którzy mają ochotę wysilić się we wchodzeniu na górę Tabor, Karmel, czy Golgotę. Jest to jedna z najbardziej przerażających propozycji kursów na naszym Wydziale.

Mistycy byli ludźmi zakotwiczonymi w mentalności swoich epok. Ich pisma noszą znamiona ich kultury, w której się wychowali, są pełne symboliki, które ich zdaniem wydawały się najbardziej nośne. Dlatego też pisma Pseudo-Dionizego Areopagity będą znacznie się różniły od Teresy z Avila, Mistra Eckharta czy też Faustyny Kowalskiej. Na kursie przyjrzymy się jak postrzegali swoje życie mistycy, za co – ich zdaniem – warto było cierpieć (bo często byli to ludzie naznaczeni cierpieniem), dlaczego – w pewnym sensie – umierali? W pewien sposób mistycy są ludźmi, którzy umarli dla siebie, z pokorą i wiarą poddawali się kolejnym śmierciom, które Bóg im zsyła – najczęściej poprzez zdarzenia w przebiegu ich życia, niekiedy też działając bezpośrednio we wnętrzu ich serc. „Żaden człowiek nie może oglądać Mojego oblicza i pozostać przy życiu” (Wj 33, 20) – te słowa Pana Boga

radycznie naznaczają życie prawdziwych mistyków. „Jeżeli ziarno pszenicy wpadłszy w ziemię nie obumrze, zostanie tylko samo, ale jeżeli obumrze, przynosi plon obfity” (J 12, 24).

Kurs nie jest pomyślany jako wyczerpujące i analityczne spojrzenie na proponowane w nazwach przedmiotów zagadnienia, ale jako raczej wybiórcza inspiracja do dalszych poszukiwań kursantów. Kurs może być także wzbogacony o propozycje filmowe, które poruszają kwestie mistyki, albo w pewien sposób same są próbą mistycznego przedstawienia i doświadczania rzeczywistości.

Mistyka z natury swojej wymyka się dyskursywnemu opisowi, ponieważ dotyczy doświadczenia. Doświadczenie mistyczne można poznać jedynie samemu będąc mistykiem, samemu mając doświadczenia mistyczne. Można jednak „wyobrazić sobie smak tych doświadczeń” czytając ich opisy, wnikając w teksty, opisujące stany, jakich doświadczali sami mistycy.

Chrześcijaństwo i każda religia bez doświadczenia jest jedynie intelektualna, jałowa. To, co jest w religii pociągające, za co warto oddać życie, to pewien namiętny żar oczywistościowej Obecności, doświadczania obietnicy spełnienia, nie tylko opisu, ale właśnie przeżycia. Niniejszy kurs ma ambicje wzbudzenia, bądź wzmocnienia pragnienia doświadczenia jednoczącej miłości z Panem Bogiem. Niektórzy mają łaskę – jak każdą łaskę niezasłużoną, niewypracowaną – prostego doświadczenia obecności Pana Boga w ich życiu. Niektórzy jednak muszą o tę łaskę prosić. Nie znaczy, że jedni są lepsi od drugich. Niekoniecznie też tym, którzy mają tę łaskę, jest łatwiej w życiu. Na pewno jednak jest to perła, za którą warto oddać wszystko. Tej perle niniejszy kurs chce się przyjrzeć.





## **Przedmioty**

Ogólne wprowadzenie do mistyki

Mistyka Ojców Kościoła

Mistyka chrześcijańskiego Wschodu

Klasyka mistyki zachodniej: Hidegrada z Bingen, Mistrz Eckart, Teresa z Avila, Jan od Krzyża

Mistycy nowożytni

Problem „rozeznawania duchów”

Mistyka żydowska

Sufizm i mistyka islamu

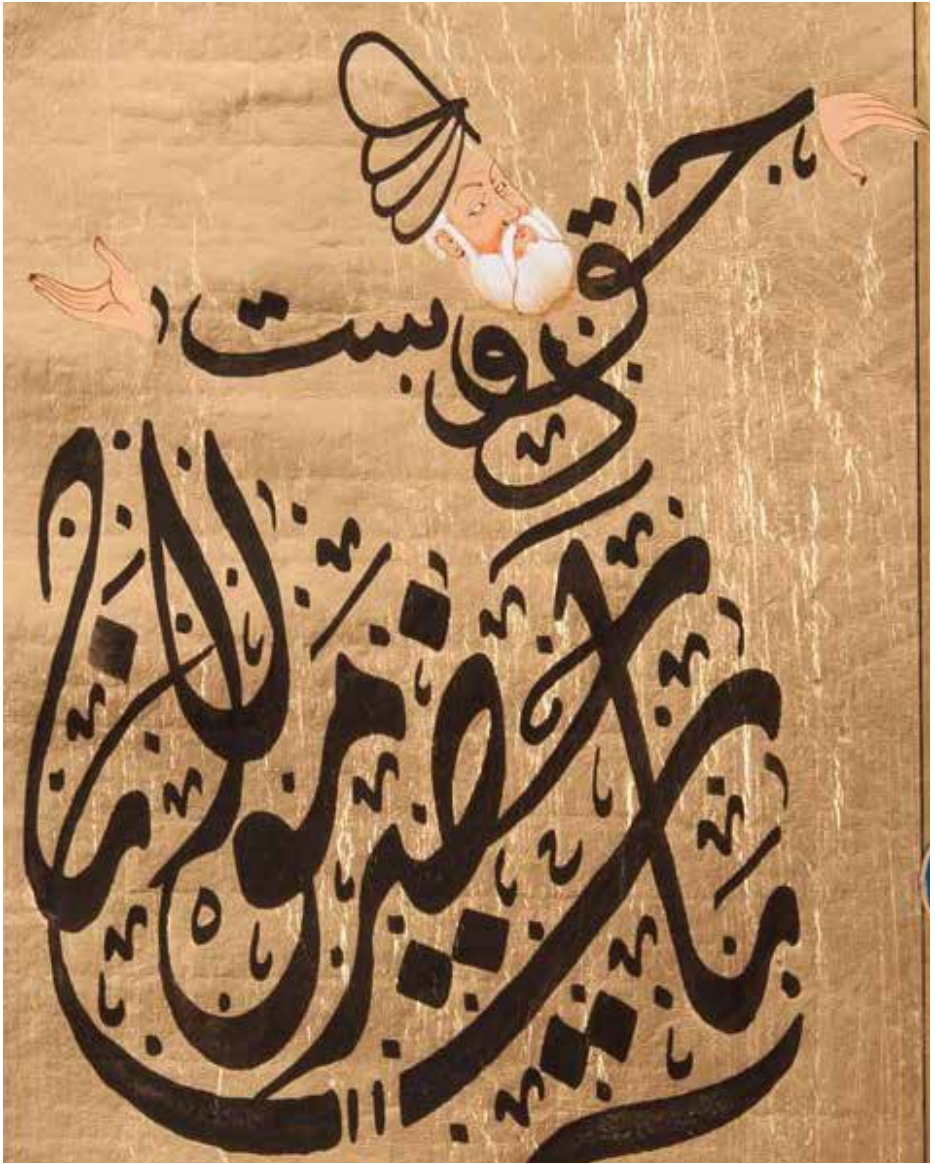
Mistyka zen

Zależnie od edycji kursu liczba godzin poszczególnych przedmiotów może być różna, jak również niektóre z przedmiotów mogą nie być prezentowane (jak np. mistyka żydowska, zen, sufizm i mistyka islamu). Niektóre edycje tego kursu są prowadzone przez ks. dra Krzysztofa Grzywocza i innych teologów duchowości i egzorcystów w Polsce.

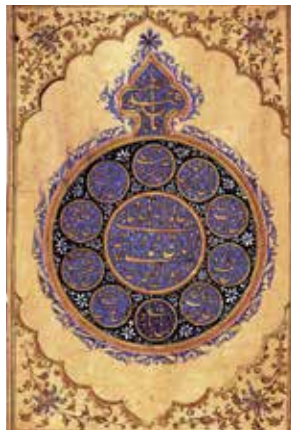
Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





**Mistyka islamu**



Islam jest wyzwaniem dla chrześcijańskiej Europy. Od VII wieku stoi u naszych wrót, angażując siły mentalne, militarne, filozoficzne, religijne Europejczyków. Wchodzi w dialog z kulturą, której korzenie są mocno osadzone w chrześcijaństwie, językach indoeuropejskich, odmiennej estetyce i antropologii. Kultura islamu jest dla Europejczyków czasem wroga, czasem egzotyczna, a na pewno inspirująca i prowokująca.

Wiele lęków i niezrozumienia rodzi się z niewiedzy. Mistyka jest najbardziej pokojowym terytorium poznania. Ze swej natury jest ukierunkowana na zjednoczenie z Bogiem, zarówno w chrześcijaństwie, jak i w islamie. W zjednoczeniu i obecności Boga wszyscy się jednoczą: Jemu chcą służyć, w Jego imię chcą przekształcać świat.

„Mistyka islamu” jest prowokacyjną serią wykładów, która ma skłonić do refleksji i do wypracowania argumentacji do dialogu z najbardziej aktualnym fenomenem europejskiej kultury, w której islam z wielką mocą „puka do drzwi” nie tylko w pokojowych dysputach filozoficznych, ale także przez rzezie chrześcijan i terrorystyczne zamachy.

Zależnie od edycji zasadniczo zajęcia będą prowadzone przez Braci: ks. dra hab. Dariusza Klejnowskiego-Różyckiego (dogmatyka) i ks. mgra Piotra Sękowskiego (arabista, islamologa), jak i innych specjalistów.

Chociaż w Islamie Bóg jest totalnie odmienny od człowieka, nie ma z człowiekiem punktów wspólnych (jak w chrześcijaństwie Jezus Chrystus), to jednak można Go szukać, można Go pragnąć i doświadczać Jego miłosierdzia. Owo doświadczenie Boga miłosiernego jest miejscem zanurzenia się w otchłań bezkresu niepoznawalnego Boga. Na czym jednak polega odmienność mistyki chrześcijańskiej i mistyki islamu? Czym w ogóle jest islam? Jest czymś, co zagraża człowiekowi, Europejczykom? Czy ma w sobie też przestrzeń pozwalającą na dialog, na spotkanie bez lęku? Czym różni się Koran od Biblii? Jaka sztuka w islamie jest możliwa, a jaka „zakazana”? Czy wszystko wolno malować, ukazywać, rzeźbić?

Celem tego kursu jest ukazanie rzadkiego tematu mistyki islamu, wspaniałych tekstów modlitewnych i wielkiej miłości do Boga. Jest to ważny styyczny punkt z chrześcijaństwem, gdzie miłość bierze górę nad wszelkimi podziałami.

Mistyka islamu najbardziej jest związana z tematem sufizmu. Sufizm (arab. tasawwuf تصوف) – zbiorcze określenia dla różnorodnych nurtów mistycznych w islamie. Pochodzi ono od słowa suf صوف (wełna), co jednak nie jest w żaden sposób potwierdzone, bowiem czerpiąc wzór z chrześcijańskich mnichów sufi ubierali się we włosiennice. Wzorem dla wczesnochrześcijańskich anachoretów był Jan Chrzciciel, który nosił szatę z wielbłądziej wełny. Taka szata i przepasane biodra były „wzorcowym” strojem ascety. Sami Arabowie zwali sufich fakirami (faqīr فقير), co znaczy biedak, albo derwiszami (darwīš درويش), co pochodzi od perskich słów dar (drzwi) oraz darwaze (dzwierze, brama) i oznacza nędzara (żebraka) stukającego do drzwi [1].



Sufizm jest próbą osiągnięcia jedności z boskim Absolutem. W najpowszechniejszej formie polega na regularnych modlitwach, recytacji formuł religijnych i boskich imion, grupowych śpiewach (qawwali), studiowaniu świętych pism islamu, a przede wszystkim na wyparciu się własnego ego. Jednymi z najznacześniejszych sufi byli Rabia Al-Basri, Dżunajd, Al-Halladż, Al-Ghazali i Ibn Arabi.

Sufizm, będąc mistyczno-ascetyczną ścieżką do poznania Boga, nie posiada żadnej sprecyzowanej doktryny. Nie znaczy to, że sufi lekceważą teologię, jednak to nie teologia jest przedmiotem ich studiów. Dlatego sufizm rozwinął się w jednakowym stopniu wśród sunnitów i szyitów, czerpiąc wiele inspiracji z monastycyzmu chrześcijańskiego i buddyjskiego. Częścią światopoglądu sufickiego jest też wiara w wahdat al-wudżud (jedność rzeczywistości), utożsamiana nieraz z panteizmem.



## **Przedmioty**

Kurs, zależnie od edycji, może zawierać wszystkie, bądź niektóre z następujących przedmiotów, kończących się zaliczeniem na ocenę:

Ogólne pojęcie mistyki

Charakterystyka islamu

Święte miejsca i symbole islamu

Filozofia islamu

Koran

Koran i Biblia: studium porównawcze ksiąg świętych

Wprowadzenie do języka arabskiego

Sufizm, Derwisze i fakirzy

Elementy sztuki islamu

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





## **Chrześcijaństwo chińskie. Szanse i zagrożenia**





Cywilizacja chińska zachowuje swoją ciągłość od 5 tysięcy lat. Chińczycy stworzyli odmienną od europejskiej kulturę, filozofię, prawo, język. W Chinach wykształciły się odmiennie formy religijności, które od tysięcy lat są duchową świątynią Azjatów. W VI w. do Chin dotarło również chrześcijaństwo poprzez misje syryjskich, monofizyckich misjonarzy. Weszli oni w głęboki kontakt z kulturą chińską, podejmując próbę wyrażenia chrześcijańskich prawd wiary w chińskim języku i filozofii. W Europie chrześcijanie wyrażali swoją chrześcijańską wiarę w kategoriach filozoficznych wypracowanych przez myśl grecką i rzymską, przez Platona, Arystotelesa, a potem św. Augustyna i Tomasza. Chińczycy jednak mieli swoich rodzimych filozofów, z których najbardziej znanymi są Laozy, Zhuangzi i Konfucjusz. Ponadto do Chin przybyli buddyści z własną wizją świata, pojęciami, propozycją soteriologiczną, która mocno oddziaływała na Chiny. Taką sytuację zastali chrześcijanie. Pierwsza fala chrześcijańskiej misji próbowała wyrazić dogmaty używając sformułowań taoistycznych i buddyjskich (słynna Stela z Xi'an). Po upadku misji druga wielka fala misyjna, której reprezentantem był Matteo Ricci i jezuita, odwoływała się do sformułowań konfucjańskich. Jednak nieporozumienia wewnętrzkościelne między jezuitami, franciszkanami i dominikanami przyczyniły się do upadku misji, zatrzymania na kolejne stulecie rozwoju teologii i chrześcijaństwa w Państwie Środka. Nieporozumienia te, związane z inkulturacją, stanowią do dzisiaj kość niezgody między katolikami a komunistycznymi władzami Chin. Był to tzw. spór o ryty chińskie lub spór akomodacyjny, co do którego Stolica Apostolska podjęła dwie sprzeczne decyzje. Spór ten może stanowić wzór rozstrzygnięcia wewnętrzkościelnych konfliktów.

Dla chrześcijaństwa, a zwłaszcza dla katolicyzmu, Chiny stanowią wielkie wyzwanie. Nie tylko poprzez język, ale odmienną filozofię, wizję kosmosu, człowieka, inne wartościowanie, co znajduje swe odzwierciedlenie w prawie, polityce i sztuce. Ponadto w kontakcie z Chinami (a szerzej z Azją) chrześcijanie napotykać trudności większe na płaszczyźnie filozoficznej, niż w sytuacji kontaktu z Afryką: Azja odpowiedziała i wciąż żywo odpowiada na wszystkie najgłębsze pytania człowieka. Chrześcijanie muszą podejmować wysiłek, aby odpowiedzieć Azjatów na pytanie: czego jeszcze nie mamy, a co mogłoby nam dać chrześcijaństwo? Na jakie pragnienia człowieka odpowiada chrześcijaństwo, na które

do tej pory nie odpowiedziałyby np. taoizm, konfucjanizm czy buddyzm?

Taoizm daje człowiekowi praktyczną więź z kosmosem, z naturą. Człowiek stanowi centrum relacji kosmicznych. Konfucjanizm wypracował miejsce człowieka w relacjach społecznych. A buddyzm daje człowiekowi rozwinięty świat wymiaru nadprzyrodzonego, i zależnie od wersji, proponuje w wizji rzeczywistości świat duchów i wiecznej kary lub nagrody za życie. Każdy z tych nurtów proponuje odpowiednią ascezę, rozwija określone pragnienia, ćwiczy w różnych cnotach, pomaga uporać się z cierpieniem, złem, lękiem.

W tych warunkach chrześcijaństwo wchodzi ze swoją propozycją soteriologiczną. Nie wystarczy jednak jedynie własne przekonanie o jej prawdziwości, ale trzeba ją także odpowiednio zakomunikować w sposób zrozumiały dla chińskiego odbiorcy, w kategoriach, które są mu bliskie. Z jednej strony praktyka duszpasterska często wykorzystania Chińczyków z ich rodzimej kultury, a z drugiej strony prace teologów próbują przybliżyć obraz Pana Jezusa w sposób, który napawa niepokojem Europejczyków.

Niniejszy kurs jest próbą przyjrzenia się kulturze chińskiej w kontekście wysiłków duszpastersko-teologicznych chrześcijan. Będą ukazane nie tylko podstawowe założenia filozofii chińskiej, języka, mentalności, różnic prawnych, oraz problemów natury politycznej, ale także wysiłki wybranych chrześcijańskich teologów azjatyckich, którzy podejmuje – czasem udane, czasem nie – próby tworzenia rodzimej teologii azjatyckiej. Zostaną ukazane wyzwania, przed którymi staje nie tylko Kościół, jako instytucja, ale także europejski katolik, który musi się przyzwyczaić do tego, że jeśli chrześcijaństwo wkracza na terytorium chińskie, to jednocześnie Chiny wkraczają na terytorium chrześcijaństwa. Czy katolicy europejscy są gotowi na takie spotkanie ze skośnookim Chrystusem?





## Przedmioty

Kurs, zależnie od edycji, może zawierać wszystkie, bądź niektóre z następujących przedmiotów, kończących się zaliczeniem na ocenę:

Religie chińskie: taoizm, konfucjanizm, buddyzm

Problem sinizacji kultury: język, filozofia, prawo, polityka, sztuka

Spór akomodacyjny

Teologia chińska

Teologia japońska

Teologia koreańska

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





**Żydowskie święta dla chrześcijan**





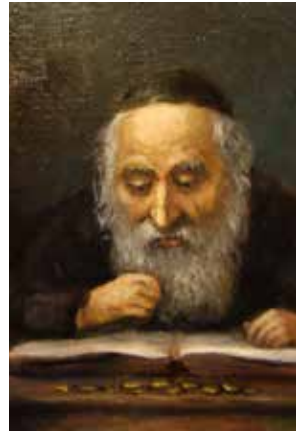
Pan Jezus był pobożnym, praktykującym Żydem. Swoje nauki wypowiadał do słuchaczy zanurzonych w kulturze żydowskiej, kultywujących wierzenia, obrzędy i święta utrwalone w ich tradycji. Ewangelie przekazują nam słowa i działania Pana Jezusa w kontekście konkretnych świąt. Reakcje współczesnych Mu słuchaczy są często zrozumiałe jedynie wtedy, gdy zrozumiemy treść teologiczną danego święta.

Gdy Pan Jezus mówi o tym, że jest objawieniem Ojca, a słuchaczy przyprawia to o rozstrój nerwowy do tego stopnia, że chcą go od razu zabić, to bez zrozumienia czym jest święto Chanuki, święto Poświęcenia Świątyni, w czasie którego płoną piękne świeczniki, a Izrael cieszy się ze złamania potęgi znieawidzonego Antiocha Epifanesa, do którego odnosi się w swej mowie Pan Jezus, to nie zrozumiemy gwałtowności ich reakcji, nie zastanowimy się nad – niejako – niedyplomatycznym posunięciem Pana Jezusa. Bez zrozumienia kontekstu w tle powstania Machabeuszów, do którego to święto się odnosi, powstania, które uratowało Izraela przed zagładą tożsamości i rozpląnięciem się w greckiej kulturze, a ostatecznie utratą środowiska, w którym miał się narodzić oczekiwany Mesjasz, bez zobaczenia tych wszystkich uwąrunkowań nie przeżyjemy w pełni dramaturgii wydarzeń opisywanych w J 10. Podobnie jest i z innymi świętami Izraela.

Tora nakazywała po Passze odliczyć 7 razy po siedem dni (czyli siedem tygodni, 49 dni) aż dojrzeją zbiory. Pięćdziesiąty dzień był Świętem Tygodni, świętem pełni, dojrzałych zbiorów. Był to jednocześnie dzień, w którym Pan Bóg dał swoje Słowo, zapisane na kamiennych tablicach, Torę na Synaju wśród błyskawic i ognia, aby owo Słowo utworzyło prawdziwą własność Boga: lud Izraela. Był to jednocześnie dzień, w którym urodził się, a po siedemdziesięciu latach zmarł w ten dzień, umiłowany prorok-król Dawid, owładnięty Bożym Duchem, pradiadek Jezusa Chrystusa. Nie przypadkowo w ten właśnie dzień Pięćdziesiątnicy zstępuje na Apostołów Duch Święty, w postaci ognistych języków, które wprost są związane ze Słowem, rzeźbiąc tożsamość Swego Ludu już nie na kamiennych tablicach, ale sercach tworzących żywe ciało Słowa (Kościoł). Głębsze poznanie kontekstu tego święta daje chrześcijanom lepszy obraz teologicznych, wielowarstwowych znaczeń.

Inne święto – Święto Namiotów, opisane w J7, które obchodził Jezus, w czasie którego to święta powstawały

kontrowersje, co do jego posłannictwa, było świętem, podczas którego Żydzi wspominali oblubieńcze, miłosne czasy między Narodem Wybranym a Bogiem, gdy wędrując przez pustynię byli zdani tylko na Jego opiekę, gdy poza Nim nie mieli się na czym wesprzeć. Był to czas bezwzględnego zaufania Panu Bogu, skierowania całej nadziei na Niego. Tylko Bóg zaspakajał wszelkie pragnienia Ludu: od przepiórek i mанны po wodę na pustyni. Jezus w to święto wskazuje na Siebie, odnosząc się do prorockich tekstów (Iz 32, Iz 35, Jl 4): On jest w stanie zaspokoić każde pragnienie, On jest Ziemią Obiecaną, do której wędrował Izrael (Pwt 8).



Pascha, to najważniejsze święto przepisane przez Torę. Wiosenna pełnia Księżyca je zapowiadała. Święto wyzwolenia, pośpiesznej ucieczki przed wszystkim, co zniewala, ciemieży, ogranicza, na tyle szybkiej, że nie zdążył zakwasić się chleb w dzieżach, stąd był praśny, jak ten, który będzie używany w rzymskiej liturgii eucharystycznej. Było to święto bardzo wielkiego wysiłku, ucieczki ze śmierci do życia, która bez Bożej interwencji nie mogła skończyć się sukcesem. Było to święto rozgraniczenia, oddzielenia życia od śmierci, a granicę tę wyznaczała krew Baranka bez skazy, zabijanego i spożywanego przez Izraela. Krwią tą znaczone drzwi, do których śmierć nie miała przystępu. Tę bogatą symbolikę Izraela przyjmuje na siebie Jezus Chrystus.

Podobnie i inne święta żydowskie: jedne wchłonięte przez chrześcijaństwo – inne nie, niektóre świętowane przez Pana Jezusa – inne późniejsze, wzbogacają rozumienie biblijnych korzeni wielu treści chrześcijańskiej liturgii, duchowości i teologii. Temu jest poświęcony kurs o żydowskich świętach dla chrześcijan.



## **Przedmioty**

Kurs, zależnie od edycji, może zawierać wszystkie, bądź niektóre z następujących przedmiotów, kończących się zaliczeniem na ocenę:

Ogólne wprowadzenie do świąt żydowskich

Pesach

Szawuot

Sukkot

Chanuka

Purim

Jom Kippur

Szabat

Tu bi-Szwat

Rosz ha-Szana

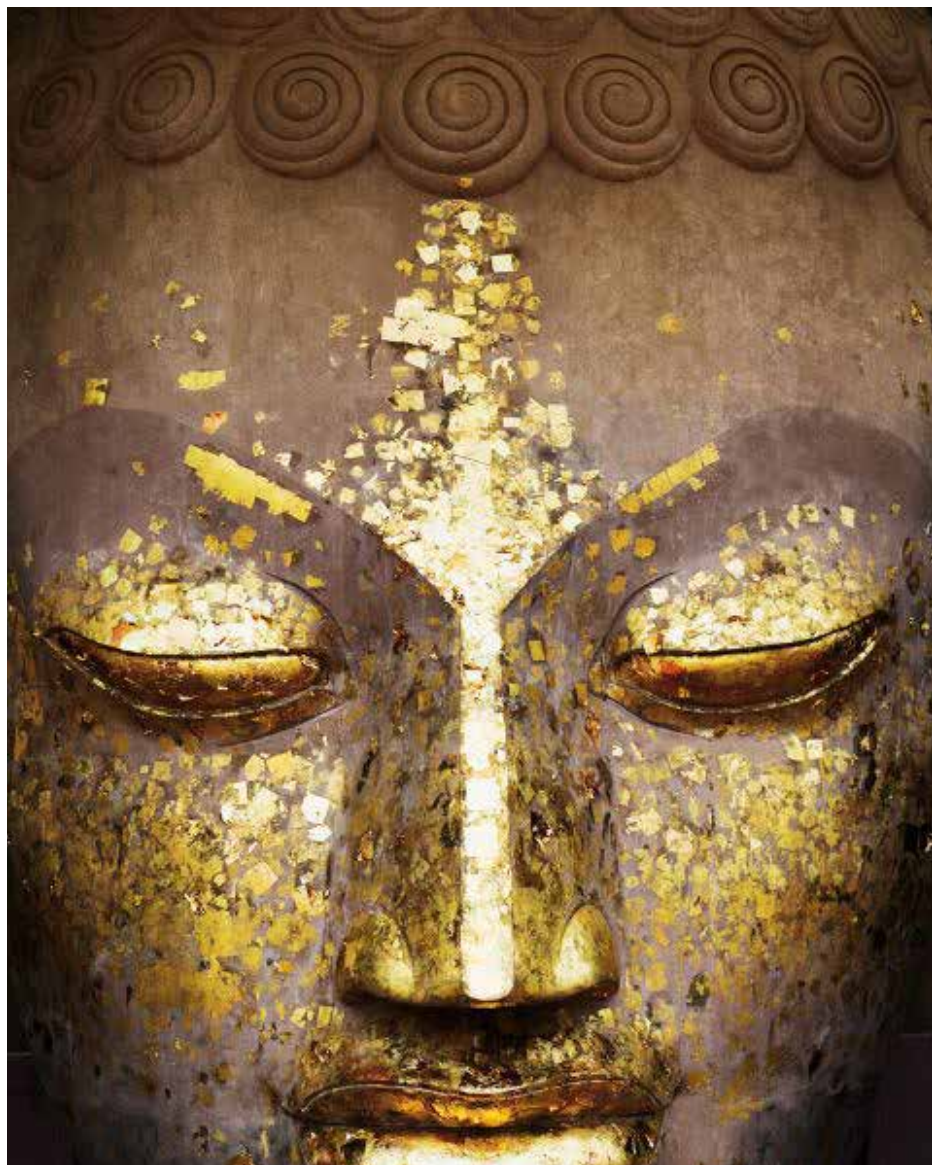
Tamurz

Tisza be Aw

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





**Patriarchowie i mistrzowie zen**



Istnieje dziś pewnego rodzaju moda na zen. Słowo „zen” często występuje we współczesnej kulturze Zachodu, jednak nie za bardzo wiemy czym to zen jest. Jest oczywiście kojarzone ze Wschodem, u jednych budzi zachwyt, a u innych niepokój. Tym bardziej, jeśli chodzi o chrześcijan: czy powinni się zen obawiać, czy raczej nie wchodzić w kontakt z takimi podejrzanymi, azjatyckimi, a – co za tym idzie – być może demonicznymi duchowościami?

Tymczasem poznawanie innych systemów myślowych, wierzeń, religii, nie oznacza od razu praktykowania ich. A poznanie buddyzmu, który jest wszechobecny w kulturze, sztuce, duchowości także Europy, wydaje się ważne ze względu na dialog i pytania, które buddyzm stawia chrześcijaństwu. Rozwiązaniem nie jest ucieczka od trudnych i niewygodnych pytań: trzeba stawić im czoło. Bez konkretnej wiedzy, poznania wrażliwości buddyjskiej, chrześcijanie jedynie przed tymi pytaniami uciekają, bądź je demonizując, bądź ignorując. Biskupi azjatyccy o innych tradycjach religijnych wyrażają się w ten sposób:

„Akceptujemy je [inne tradycje religijne] jako znaczące i pozytywne elementy w Bożej ekonomii zbawienia. Uznajemy w nich i szanujemy głębokie duchowe i etyczne rozumienie i wartości. Przez wiele wieków były one skarbnicą religijnego doświadczenia naszych przodków, od których nasi współcześni nie przestają czerpać światła i mocy. Były i stałe są autentycznym wyrazem najbardziej wzniosłych pragnień ich serc i domem ich kontemplacji i modlitwy. Pomagały nadawać kształt dziejom i kulturom naszych narodów. Jakże zatem nie mamy okazywać im szacunku i czci? Jakże nie mamy uznać, że Bóg przyciągał nasze narody ku sobie przez te religie?” (Dokument końcowy z Pierwszego Zgromadzenia Plenarnego Federacji Biskupów Azji, nr 14-15)

Gdy do Chin dotarł buddyzm zderzył się z rodzimym taoizmem. Chińczycy podjęli na ogromną skalę wysiłek przetłumaczenia buddyjskich sutr, poddając je sinizacji. Stworzyli też kilka chińskich odmian buddyzmu, z których do dziś najbardziej znaną jest chan [czyt. czhan], a w wymowie japońskiej zen. Zen oznacza medytację. Najogólniej mówiąc ćwiczenie się w tego rodzaju medytacji doprowadza do pozadyskursywnego poznania rzeczywistości, jest czymś mistycznym, przekazem treści poza formą. Człowiek Zachodu nie jest przyzwyczajony do takiego poznawania

rzeczywistości, które odbywałoby się bez formy, bez konkretnego kształtu. Nawet niniejszy przekaz treści odbywa się w formie języka pisanego. Tymczasem zen proponuje coś innego. Medytujący człowiek może dojść do oświecenia.

Zen posługuje się logiką „absolutnie sprzecznej samotożsamości”. Do kluczowych pojęć i teorii filozofii zen należy zaliczyć takie formuły, jak: „jedno jest wszystkim, a wszystko jest jednym”, oświecenie, „forma jest ‘pustką’ a ‘pustka’ jest formą”, uniwersalna ‘natura buddy’, „wieczne teraz”, „jaźń jest buddą”, ‘nie myślenie’, ‘nie ja’, ‘nie jaźń’, ‘jaźń zwyczajna’. Na niniejszym kursie zostaną zaprezentowane te egzotyczne dla naszej kultury sposoby ujmowania rzeczywistości, a także zostaną ukazane związki zen z malarstwem tuszem, z ogrodami kamiennymi, z teatrem *no*, ceremonią parzenia herbaty.



Słowo „zen” wywodzi się z indyjskiego „dhyana” i pierwotnie znaczyło „medytacja”. Chińczycy zapisywali je za pomocą znaku, który wymawiano jako „cz’an”, a którego używano już wcześniej w taoizmie. Znak ten 禪 składa się z elementu „Bóg, boskość, bóstwo” i „jeden, jedno, jedność, pojedynczy”. Znaczy więc „jedno z Bogiem”. Z biegiem czasu słowo to nabrało szerszego znaczenia i dzisiaj zawiera wszystko, co jest związane z tą formą medytacji, począwszy od ceremonii picia herbaty, poprzez sztukę strzelania z łuku, szermierkę, dżudo, karate, aż po kaligrafowanie pędzlem i układanie kwiatów (ikebanę). Są to nie tylko dyscypliny sportu, czy gałęzie sztuki, lecz drogi – drogi życia. Są w szerszym znaczeniu religijne i odnoszą się nie tylko do jakiejś części człowieka, lecz do człowieka jako całości, jego całej osoby.

Na kursie „Patriarchowie i mistrzowie zen” poznamy nie tylko czym jest zen (o ile teoretyczny wykład może być poznaniem zen), ale także zostaną zaprezentowane postaci wielkich Patriarchów oraz wybrane postaci mistrzów zen. Przyjrzymy się specyficznie wybranych kanonicznych tekstów sutr, które miały szczególny wpływ na kształtowanie się adeptów zen, a także spróbujemy ćwiczebnie „rozwiązać” koany, aby poczuć przedsmak tego, czego uczą się wszyscy pragnący kroczyć tą drogą.

Zderzymy się też z pytaniem: na ile chrześcijanin, katolik może zajmować się tą tradycją filozoficzno-religijną, jaką jest wyrosły z buddyzmu zen? Gdzie jest granica ortodoksji? Czy wchodzenie w buddyjską tradycję religijną nie jest



jakimś zagrożeniem dla duchowości chrześcijanina? Poznamy także chrześcijańskich mistrzów zen i krytycznie spróbujemy spojrzeć na ich propozycje.

Niektórych może dziwić dlaczego na katolickim Wydziale Teologicznym pojawiają się wykłady ukazujące inne tradycje religijne (buddyzm, islam, judaizm i in.). Po pierwsze dlatego, że religiologia i elementy religioznawstwa są częścią podstawowego kursu teologii. Po drugie badania innych religii, często na zasadzie kontrastu, ułatwiają uzmysłowienie sobie wyjątkowości chrześcijaństwa na tle innych tradycji filozoficzno-religijnych. Po trzecie nasz Wydział ma kompetentnych znawców także innych tradycji religijnych, którzy potrafią je syntetycznie ukazać i wyposażyć w intelektualno-poznawcze narzędzia potrzebne do refleksji nad znaczeniem dalekowschodnich propozycji soteriologicznych.

### **Przedmioty**

Kurs, zależnie od edycji, może zawierać wszystkie, bądź niektóre z następujących przedmiotów, kończących się zaliczeniem na ocenę:

Wprowadzenie do buddyzmu

Wprowadzenie do taoizmu i konfucjanizmu

Chiński chan 禪

Wstęp do języka chińskiego

Analiza wybranych sutr

Analiza wybranych koanów

Z Indii do Chin

Chińscy patriarchowie zen

Chińscy mistrzowie zen

Japońscy mistrzowie zen

Koreańscy mistrzowie zen

Wietnamscy mistrzowie zen

Zachodni mistrzowie zen

Kierownik kursu: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





**Kurs Wiedzy Biblijnej. Interpretacje  
trudnych fragmentów Biblii**





Kurs ma prowadzić do zdobycia pogłębionej wiedzy w zakresie trudnych do interpretacji fragmentów tekstów biblijnych, które niejednokrotnie bywają fałszywie interpretowane lub stają się okazją negowania Bożego objawienia. Treść wykładów ma pomóc zrozumieć przede wszystkim okrucieństwa opisane w Starym Testamencie, cierpienie niewinnych ludzi i apokaliptykę. Kurs ten jest ważnym suplementem wiedzy nie tylko dla katechetów, ale także dla każdego człowieka, który chce umieć obronić korzenie swojej chrześcijańskiej tożsamości. Kurs nie stawia żadnych wymagań wstępnych, ani co do naukowego przygotowania (nie potrzeba żadnego dyplomu ukończenia szkoły wyższej) ani co do znajomości teologii.

### **Przedmioty**

Metody i podejścia do interpretacji Biblii, ks. prof. M. Rosik  
Hermeneutyka biblijna i krytyka tekstu, ks. dr W. Borek  
Trudne fragmenty Pięcioksięgu, ks. dr A. Demitrów  
Trudne fragmenty Ksiąg Historycznych, ks. dr T. Kusz  
Trudne fragmenty prorockich orędzi, ks. dr M. Szmajdziński  
Psalmy złorzeczące, dr J. Jaromin  
Interpretacja niewinnego cierpienia Hioba, ks. dr W. Borek  
Trudne fragmenty w Ewangeliach, ks. dr W. Borek  
Niezrozumiałe fragmenty Listów św. Pawła, ks. dr T. Kusz  
Literatura apokaliptyczna, ks. dr M. Obruśnik  
Literatura mądrościowa, ks. dr W. Borek

Kierownik kursu: ks. dr Wacław Borek

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek



## **Coaching dla dyrygentów zespołów śpiewaczych**



Coaching dla dyrygentów zespołów śpiewaczych” to kurs proponowany wszystkim zainteresowanym doskonaleniem warsztatu dyrygenckiego – zarówno dla osób prowadzących zespoły oraz dla zamierzających je stworzyć. Program kursu obejmuje zajęcia z dyrygowania, emisji głosu, metodyki prowadzenia zespołów, coachingu. Wartością dodaną kursu są wykłady gościnne słynnych chórmistrzów z Polski i zagranicy.

#### **Adresaci kursu:**

- nauczyciele muzyki (lub innych przedmiotów szkolnych) prowadzący szkolne zespoły śpiewacze,
- dyrygenci chórów i scholi parafialnych,
- absolwenci podyplomowego kierunku Prowadzenie Zespołów Śpiewaczych (DIMK),
- absolwenci muzykologii,
- osoby z długoletnim stażem prowadzenia zespołu, chcące szkolić swój warsztat dyrygencki,
- absolwenci diecezjalnych szkół organistowskich, Państwowych Szkół Muzycznych I lub II stopnia

#### **Przedmioty**

Chór  
Literatura chóralna  
Technika dyrygencka  
Metodyka pracy z zespołem śpiewaczym  
Zbiorowa emisja głosu  
Coaching  
Dyrygent – Coach – Artysta  
Próba pokazowa  
Osobowość dyrygenta

Kierownik kursu: Ks. dr hab. Grzegorz Poźniak, prof. UO

Obsługa administracyjna: mgr Konrad Koziół (kkoziol@uni.opole.pl)





## **Komunikacja treści teologicznych**





„Komunikacja treści teologicznych” (projekt) to wyjątkowy kurs, bo wymyślony, zaproponowany, współtworzony przez naszych doktorantów, którzy zadali sobie pytania: co jest szczególnie, praktycznie potrzebne teologowi? Co partało by wyćwiczyć, poznać, aby efektywniej przekazywać treści teologiczne? Z czym borykamy się jako teologowie, którzy stają przed wiernymi (ksiądz), klasą (katecheci), przyjaciółmi (np. kleryk), przed audytorium na sympozjum (np. nauczyciel akademicki), w kościele i na pielgrzymce (kościół, świecki teolog, szafarz) i musimy teraz sensownie świadczyć o wierze, przekazywać ją i to w sposób optymalny, fachowy. Jak też odnaleźć się na uczelni, która stawia coraz więcej wymagań formalnych, umiejętnościowych, komunikacyjnych?

Na niniejszy kurs jest zaproszony każdy, a zwłaszcza student teologii (także kleryk), doktorant, zarówno świecki jak i duchowny. Na kursie poznamy sposoby pisania prac dyplomowych, które trzeba komponować tak jak książkę. Praca dyplomowa (magisterska, doktorska, habilitacyjna, profesorska) jest niczym innym, jak książką, która powinna być swoistym dziełem sztuki. Jak się jednak robi książkę? O czym warto pomyśleć siadając do komputera? Czy nie warto napisać pracy, która mogłaby być rozpowszechniona, wydrukowana w pięknej szacie graficznej? A może warto by założyć własne wydawnictwo – przecież jest to sprawa prosta – ale jak to robić? Gdy tworzymy książkę, to jakie błędy najczęściej popełniamy w kwestiach składu, grafiki, typografii? Na czym polega DTP (Desktop Publishing)? Aby pisać, publikować, wydawać należy także znać, przynajmniej w zarysie, ustawę o prawie autorskim i prawach pokrewnych, nie tylko po to, aby nie wejść w konflikt z prawem, ale aby lepiej poznać swoje własne prawa, które często bywają naruszane.

Gdy ktoś studiuje albo wyklada teologię, to w obecnej sytuacji czymś nieodzownym jest pozyskiwanie środków na naukę i grantów. Jak to robić? Od czego zaczynać pisma związane z finansowaniem nauki? Jednocześnie aby być naukowcem nie wystarczy uczestniczyć jedynie w zajęciach i napisać pracę, ale trzeba pisać artykuły. Przy czym artykuły są punktowane w zależności od czasopisma, w którym są drukowane, a to dla niektórych może być gąszczem informacyjnym: gdzie warto, a gdzie nie warto publikować? Ponadto na kursie poznamy jak organizuje się sympozja,

pozyskuje stypendia oraz środki na badania. Czym są badania statutowe, a czym niestatutowe?

Ucząc teologii komunikujemy się, a najważniejszym środkiem dydaktycznym jesteśmy my sami. Jednak poprzez kulturę, proces wychowawczy, nieuwagę popełniamy wiele błędów komunikacyjnych nie tylko w dialogach, ale w niejednoznacznym stawianiu wymagań, przyjmowaniu wiadomości, niespójności komunikatów werbalnych z mową ciała. Ponadto dla prowadzącego zajęcia ważna jest praca z mikrofonem, co nie jest takie łatwe. Na co warto zwrócić uwagę, gdy posługujemy się mikrofonem? Oprócz przekazu werbalnego coraz częściej posługujemy się przekazem wizualnym, prezentacjami. Jakie są reguły tworzenia dobrych prezentacji?

Wiele rzeczy jest związane z finansowaniem, a teologowie nieodłącznie są związani z Kościołem. Jak wygląda dzisiaj finansowanie Kościoła? Z jakimi problemami się boryka? Jakie są podstawy prawne finansowania duchowieństwa, parafii, katechetów, teologów itd.?

Kurs nie odpowie na wszystkie możliwe pytania, ponieważ nie sposób w ciągu kilku godzin zgłębić wszystkich problemów. Jednak jest inspiracją do dalszych poszukiwań i – być może – podłożem nowej, szerszej propozycji bardziej rozbudowanego w przyszłości studium, zależnie od potrzeb słuchaczy.

## **Przedmioty**

Tworzenie książki i wydawnictwa  
Prawo autorskie i prawa pokrewne  
Skład, grafika, typografia, DTP  
Pozyskiwanie środków, granty  
Publikacje, punktacja, sympozja, stypendia, badania statutowe  
Teoria komunikacji  
Praca z mikrofonem  
Prezentacje .pptx i in.  
Finanse Kościoła



Kierownik: ks. dr hab. Dariusz Klejnowski-Różycki

Obsługa administracyjna: dr Jolanta Bochenek





## **Studia podyplomowe**



## **Oferta studiów podyplomowych**

Wydział Teologiczny Uniwersytetu Opolskiego ma interesującą ofertę studiów podyplomowych, które różnią się od kursów m.in. tym, że są o wiele bardziej rozbudowaną formą kształcenia, minimum 2-semesterną, i mogą w nich uczestniczyć jedynie osoby, które wcześniej już ukończyły jakiegokolwiek studia (minimum na poziomie inżyniera czy licencjatu). Często studia podyplomowe dają dodatkowe uprawnienia zawodowe. Niniejszy informator wymienia tylko niektóre ze studiów podyplomowych, ponieważ w każdej chwili Rada Wydziału może powołać nowe studia podyplomowe, zmodyfikować istniejące bądź je wygasić. Aktualna oferta znajduje się na naszych stronach [www](http://www).



## **Studia podyplomowe na WT UO**

Socjoterapia

Wychowanie do życia w rodzinie

Nauczanie religii w przedszkolu

Coaching odpowiedzialnego rodzicielstwa i duchowości rodzinnej

Ikonopisarstwo. Studium chrześcijańskiego Wschodu

Pomoc psychologiczno – pedagogiczna

Wiedza o Biblii



**usługi wydawnicze:**

- :: skład i łamanie tekstu
- :: nadzór nad procesem druku
- :: projektowanie okładek oraz stron tytułowych
- :: projektowanie makiet książek i czasopism
- :: przygotowanie i retusz materiałów graficznych i fotograficznych
- :: korekta
- :: skanowanie filmów (negatywów i slajdów)  
w formatach: 35mm, 6×4,5, 6×6, 6×7, 6×8, 6×9,  
6×12 cm, wielki format 4×5 cali, 10×18 cm oraz  
panoramy

## Formularz zgłoszeniowy kandydata na kurs

Proszę o przyjęcie na organizowany przez Uniwersytet Opolski kurs

.....  
(nazwa kursu)

Dane osobowe kandydata	
Imię i nazwisko	
Adres zamieszkania	
Adres korespondencyjny (jeśli jest inny niż adres zamieszkania)	
Telefon kontaktowy	
Adres e-mail	
Numer PESEL	
Seria i numer dowodu tożsamości	
Wyrażam zgodę na przetwarzanie przez Uniwersytet Opolski z siedzibą Pl. Kopernika 11, 45-040 Opole, moich danych osobowych zamieszczonych w niniejszym Formularzu na potrzeby niezbędne do rekrutacji i organizacji kursu oraz w celu informowania mnie o nowej ofercie edukacyjnej i o wydarzeniach popularno-naukowych organizowanych na Uniwersytecie Opolskim.	
..... Miejscowość, data	..... Podpis Kandydata (czytelny)
Oświadczam, że zapoznałem/zapoznałam się z Regulaminem prowadzenia kursów w Uniwersytecie Opolskim	
..... Miejscowość, data	..... Podpis Kandydata (czytelny)





## spis treści

Teologia ikony z elementami ikonopisarstwa	7
Podstawy dogmatyki katolickiej	11
Mistyka	15
Mistyka islamu	19
Chrześcijaństwo chińskie. Szanse i zagrożenia	23
Żydowskie święta dla chrześcijan	27
Patriarchowie i mistrzowie zen	31
Kurs Wiedzy Biblijnej. Interpretacje trudnych fragmentów Biblii	35
Coaching dla dyrygentów zespołów śpiewaczych	37
Komunikacja treści teologicznych	39
Studia podyplomowe	42